Staro

NATUUR EN BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Sluisstraat 8 te Hernen

Rapportnummer 17-0143

www.staroobv.nl

Quickscan flora en fauna

Sluisstraat 8 te Hernen

mei 2017

Rapportnummer:	17-0143
In opdracht van:	Bureau Verkuylen Veemarktkade 8 5222 AE ‘s Hertogenbosch
Uitgevoerd door:	Staro Natuur en Buitengebied Lodderdijk 38a 5421 XB Gemert tel. 0492-450161 fax. 0492-450162 www.staro bv.nl
Veldonderzoek:	ir. E.J.F. Claassen
Auteur:	ir. E.J.F. Claassen

Inhoud

1 Inleiding 3
1.1 Aanleiding 3
1.2 Doel 3
1.3 Zorgplicht 3
1.4 Leeswijzer 3

2 Plangebied 5
2.1 Ligging en beschrijving plangebied 5
2.2 Voorgenomen plannen 7

3 Methode 8

4 Natuurwaarden 9
4.1 Beschermde gebieden 9
4.2 Beschermde soorten 11
4.2.1 Flora 11
4.2.2 Vlinders en libellen 12
4.2.3 Kevers en slakken 12
4.2.4 Vissen 13
4.2.5 Reptielen en amfibieën 13
4.2.6 Vogels 14
4.2.7 Zoogdieren 15

5 Conclusies 17

Geraadpleegde bronnen 19

Bijlagen
Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens op de locatie Sluisstraat 8 te Hernen enkele gebouwen te slopen en te verbouwen. In verband met de ruimtelijke procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode

besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten westen van de bebouwde kom van Hernen (gemeente Wijchen). Het plangebied grenst aan weilanden en een natuurgebied en ligt aan het einde van een doodlopende weg in het buitengebied. In het plangebied zijn enkele gebouwen aanwezig. Verder bestaat het plangebied uit een kleine tuin, verharding en grasland. Binnen het plangebied staat een woonhuis, bakhuis, voormalige stal en een open schuur.

De ligging van het plangebied in de wijdere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Maps)

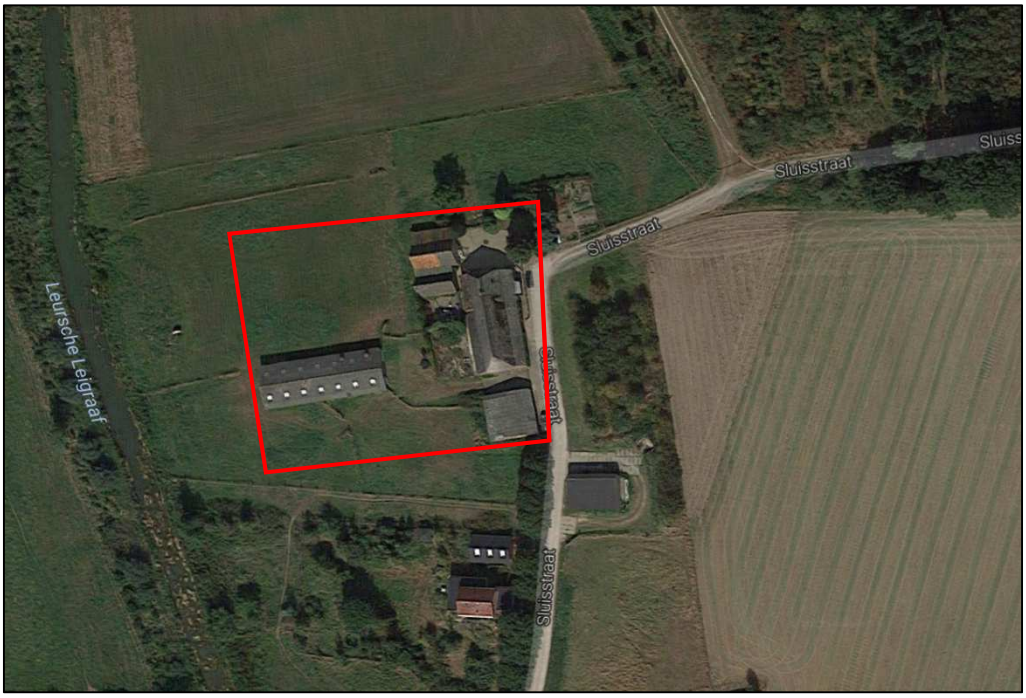

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied. (bron: Google Maps)

Foto 1. Te slopen open schuur

Foto 2. Binnenzijde voormalige stal

Foto 3. Bakhuis

Foto 4. Dakconstructie bakhuis

Foto 5. Weiland grenzend aan plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens de open schuur, voormalige stal en een aanbouw aan het bakhuis te slopen. Het huidige bakhuis wordt verbouwd tot woning. Het huidige woonhuis blijft in de huidige staat behouden. In figuur 3 zijn de te slopen en verbouwen gebouwen weergegeven.

Figuur 3. Voorgenomen plannen. Rood = slopen, Oranje = verbouwen, Groen = behouden

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.
Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.
De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 26 april 2017 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: helder, droog, weinig wind (2 bft) en circa 10 ˚C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ongeveer zes kilometer ten noorden van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken. In figuur 4 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied weergegeven.

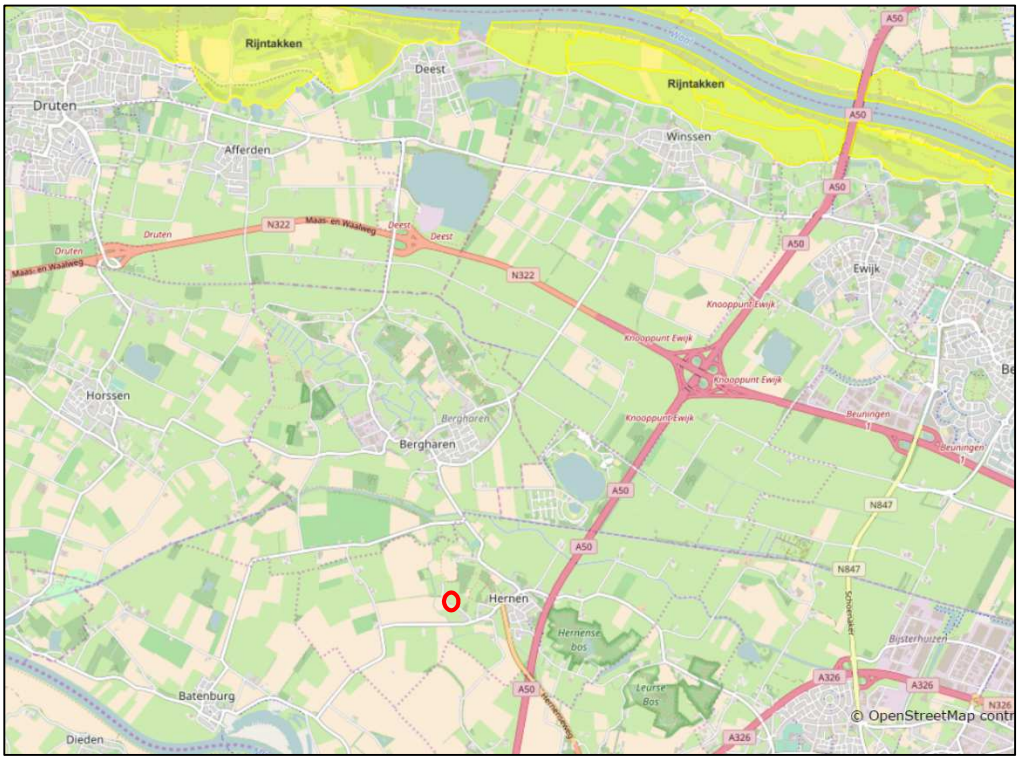

Figuur 4. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken (bron: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking, zoals verstoring door geluid, trilling en licht. Gezien de lokale aard van de voorgenomen plannen en de grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn negatieve effecten redelijkerwijs uit te sluiten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Gelderland bestaande uit het Gelders natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO)) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaart kernkwaliteiten GNN en GO op de website van provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van de Groene Ontwikkelingszone en grenst aan het Gelders Natuurnetwerk.
De ligging van het plangebied ten opzichte van het GNN en de GO is weergegeven in figuur 4.

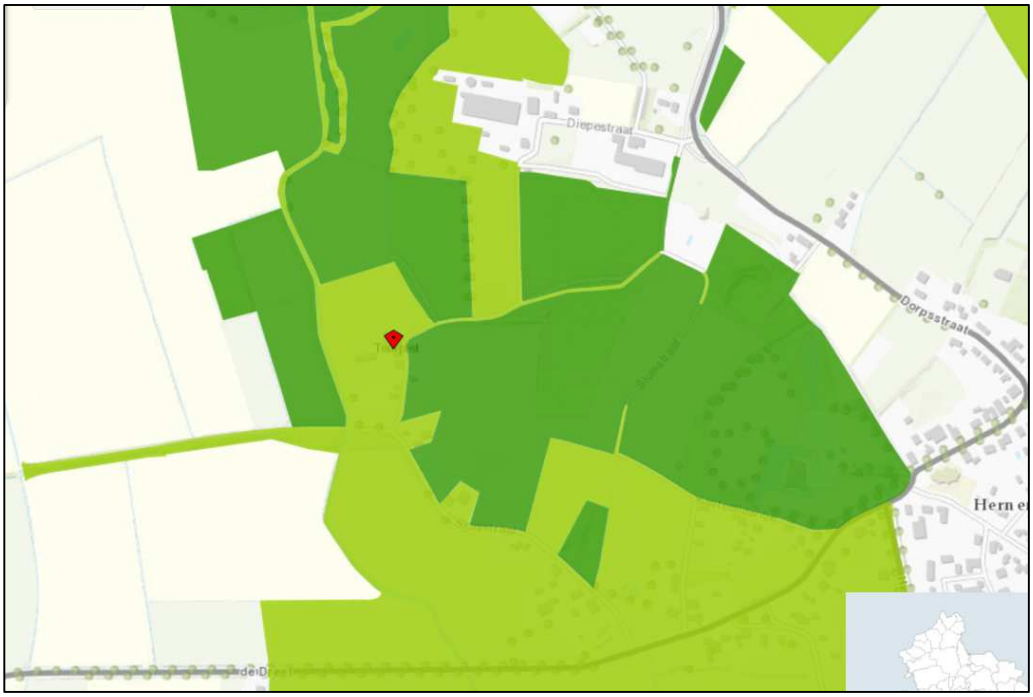

Figuur 4. Ligging plangebied (rode marker) ten opzichte van het Gelders natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen) (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

Effectbeoordeling
Het plangebied ligt binnen de GO en grenst aan het GNN. De Omgevingsverordening Gelderland (december 2016) bevat de regels omtrent de bescherming van het GNN en de GO. In de Omgevingsverordening staat het volgende:
In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) worden geen nieuwe functies mogelijk gemaakt, tenzij:

a. geen reële alternatieven aanwezig zijn;
b. sprake is van redenen van groot openbaar belang;
c. de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
d. de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

Volgens de Omgevingsverordening zijn binnen het GO geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied.

De kernkwaliteiten van het deelgebied Overasselt - Bergharen zijn:

+ gordel van rivierduinen met zandlandschap (dennenbosjes, vennen, heide), ook oude Maasmeanders, verder oeverwal met veel akkerbouw langs de Maas in het zuiden en onbebouwde kom in het noorden met weteringen

+ ecologische verbindingen Overasseltse Vennen - Bergharen, Bergharen - Maas en Bergharen - Fort St. Andries
+ Parel Erpewaai: beboste enclave: dijkdoorbraakkolken met zandige overslaggrond, dijkrestanten, kweldam en twee-etage bodem met Eiken-Haagbeukenbos; dassenburchten
+ Parel Hatertse en Overasseltse Vennen: soortenrijke vennen, gevoed door regenwater dat op een oude rivierleemlaag stagneert en horizontaal afstroomt: lavendelheide, veenbes, moeraswolfsklauw, zonnedauw; 11 soorten amfibieën; ook droge duingraslanden o.m. voor reptielen en insecten; dassen
+ Parel Hernense Molenven: ven midden in het Hernense Bos, het was verland en is weer open gemaakt
+ Parel Bergharen: op het rivierduin liggen verschillende droge schrale graslanden met een bijzondere vegetatie
+ leefgebied steenuil
+ leefgebied kamsalamander
+ ruïnes, landgoederen en kastelen: St. Walrick, Heerlijkheid Leur, Kasteel Hernen, Heerlijkheid Horssen
+ van ouds leefgebied dassen
+ abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir
+ ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning, waterberging
+ alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied

Deze kernkwaliteiten gaan voor het grootste deel over aspecten op landschapsniveau. Met het slopen van de gebouwen en het verbouwen van het bakhuis tot woning worden de kernkwaliteiten niet aangetast. Deze plannen hebben zodoende geen significant negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van de kernkwaliteiten op landschapsniveau. Met de voorgenomen plannen verminderd de bebouwde oppervlakte in het plangebied.

Conclusie
Gezien de lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebied.
Ten aanzien van het GNN en de GO hebben de voorgenomen plannen geen significant negatief effect tot gevolg op de kernkwaliteiten van het gebied.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat knolspirea (§3.3 wn) voorkomt binnen een straal van een kilometer van het plangebied. Volgens informatie van de website Verspreidingsatlas.nl groeit de knolspirea in kalkgraslanden, op

heiden op basische rotsbodem, in bermen en in boszomen.
Tijdens het veldbezoek is deze soort niet aangetroffen in het plangebied.
Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat knolspirea en andere beschermde soorten voorkomen in het plangebied. Geschikte biotopen voor knolspirea en andere beschermde soorten ontbreken in het plangebied.

Conclusie
Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de gegevens van de NDFF, de website Vlindernet.nl en De dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) blijkt dat binnen een straal van nul tot een kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoort grote vos (§3.3 wn) voorkomt.
Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde vlindersoorten. De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van de grote vos zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit de gegevens van de NDFF, de website Libellennet.nl en De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002) blijkt dat op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde libelsoort rivierrombout (§3.2 wn) voorkomt.
De rivierrombout is een rivierspecialist die leefgebied vindt in rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet.
Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze en andere beschermde soorten libellen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig.

Conclusie
Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en slakken

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie
In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten slakken en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie
Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de NDFF blijkt dat in de omgeving (0 – 1 km) van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker (alle §3.3 wn). Op een afstand van een tot vijf kilometer komen de amfibiesoorten kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 wn) voor.

Volgens de gegevens van RAVON en de NDFF komen op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoorten hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 wn) voor.

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën.

Het is aannemelijk dat het plangebied landhabitat vormt voor enkele algemene soorten amfibieën van §3.3 wn, zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. Deze soorten kunnen tevens in het plangebied overwinteren, bijvoorbeeld onder steenhopen of tussen opgeslagen hout.
Vanwege de kenmerken van het terrein en het gebruik van het plangebied is het onwaarschijnlijk dat meer kritische en zwaarder beschermde soorten amfibieën van §3.3 en §3.2 wn in het plangebied voorkomen.

Gezien de huidige inrichting van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat ringslang, levendbarende hagedis en hazelworm (§3.3 wn) in het

plangebied leefgebied vinden. Op beide locaties ontbreekt geschikt biotoop voor deze soorten.

Effectbeoordeling
De voorgenomen plannen, sloop en verbouw van enkele gebouwen, zullen geen negatief effect hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende amfibieën. Wel dient rekening te worden gehouden met de overwinteringsperiode van amfibieën. Deze periode loopt van november tot en met februari. In deze periode kunnen amfibieën overwinteren op vorstvrije locaties, zoals onder stenen, hout of tussen de wortels van bomen of struiken. Door dit soort elementen op te ruimen buiten de overwinteringsperiode kunnen amfibieën geen overwinteringsplek vinden en kunnen dus geen negatieve effecten optreden op overwinterende amfibieën.

Conclusie
De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (§3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijk in het plangebied voorkomende amfibieën. Om negatieve effecten op mogelijk overwinterende amfibieën te voorkomen, dienen elementen als stenen en hout opgeruimd te worden buiten de overwinteringsperiode van amfibieën.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in het plangebied en de directe omgeving.
Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen huismussen waargenomen. Het veldbezoek is uitgevoerd in het actieve (broed)seizoen van huismussen. Als huismussen nestplaatsen in het plangebied zouden hebben, dan hadden ze waargenomen moeten worden. Dit in ogenschouw genomen kan de aanwezigheid van nestplaatsen van huismussen worden uitgesloten.
Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied steenuil, kerkuil en ransuil voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen waargenomen. Het plangebied is mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van steenuil, kerkuil en ransuil.

Effectbeoordeling
Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse algemene vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig.
Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Ondanks de voorgenomen plannen blijft het plangebied en de omgeving geschikt als foerageergebied voor steenuil, kerkuil en ransuil. Derhalve treden geen negatieve effecten op ten aanzien van het foerageergebied van deze uilensoorten.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en beplanting niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil, kerkuil en ransuil aanwezig. Tevens is het uit te sluiten dat nestplaatsen van huismus aanwezig zijn in het plangebied.
De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het foerageergebied van uilen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. De te slopen gebouwen en het te verbouwen bakhuis verkeren in vervallen staat. Deze gebouwen zijn niet geïsoleerd, hebben geen spouwmuur en in de daken zitten veel gaten. Hierdoor zijn deze gebouwen niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Derhalve is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen en te verbouwen gebouwen redelijkerwijs uit te sluiten. In het plangebied ontbreken

doorgaande lijnvormige groenstructuren die kunnen functioneren als vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied bever (§3.2 nw) en aardmuis, bosmuis, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis en vos (alle §3.3 nw) voorkomen. Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF bunzing, steenmarter, waterspitsmuis en wezel (alle §3.3 nw) voor.

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat vanwege het ontbreken van oppervlaktewater geschikt leefgebied voor bever en waterspitsmuis ontbreken in het plangebied. De aanwezigheid van deze soorten is redelijkerwijs uit te sluiten.
Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van das, steenmarter, eekhoorn, konijn, bunzing, wezel, hermelijn en vos aangetroffen. Derhalve kan de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

Het plangebied kan wel (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren: ree, vos, haas, bunzing, konijn, wezel, egel, steenmarter, hermelijn en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 wn). Ook kan het plangebied deel uitmaken van het grotere foerageergebied van de das (§3.3 wn).

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende, foerageergebied behouden.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn: egel, ree, vos, haas, konijn, bunzing, wezel, steenmarter, hermelijn, diverse algemene muizensoorten en das. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op deze soorten. Het plangebied en de directe omgeving blijven voor deze soorten geschikt als (onderdeel van) het leefgebied.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen en te verbouwen gebouwen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende zoogdieren van §3.3 wn.

5 Conclusies

Beschermde gebieden
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ongeveer zes kilometer afstand van het plangebied. Het plangebied ligt binnen de Groene Ontwikkelingszone en grenst aan het Gelders Natuurnetwerk.

Gezien de lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op Natura 2000-gebied.
Ten aanzien van het GNN en de GO hebben de voorgenomen plannen geen significant negatief effect tot gevolg op de kernkwaliteiten van het gebied.

Beschermde soorten
In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming
Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van vogels.
Als het eventueel verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende vogels. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil, kerkuil en ransuil aanwezig. Mogelijk behoort het plangebied wel tot het foerageergebied van deze uilensoorten. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op het foerageergebied van uilen.
Tevens is uit te sluiten dat nestplaatsen van huismus aanwezig zijn in het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming
Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende, foerageergebied behouden.
Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te slopen en te verbouwen gebouwen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming
Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn: egel, ree, vos, haas, konijn, bunzing, wezel, steenmarter, hermelijn, diverse algemene muizensoorten en das. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op deze soorten. Het plangebied en de directe omgeving blijven voor deze soorten geschikt als (onderdeel van) het leefgebied. In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig.

De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker (§3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect

hebben op deze soorten. Om negatieve effecten op mogelijk overwinterende amfibieën te voorkomen, dienen elementen als stenen en hout opgeruimd te worden buiten de overwinteringsperiode van amfibieën.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	**Bescherming**	**Functie plangebied**	**Mogelijk effect**	**Ontheffing nodig**	**Maatregelen**
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat	Nee	Nee, algehele vrijstelling	Stenen en hout opruimen buiten de overwinteringsperiode
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	nee	Nee, algehele vrijstelling	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Steenuil, kerkuil, ransuil	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 8-5-2017
- NNN, http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 8-5-2017
- Omgevingsverordening Gelderland (december 2016) https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03, 8-5-2017
- http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket
- Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 09-05-2017 14:25:20
- www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- www.eis-nederland.nl
- www.libellennet.nl
- www.soortenbank.nl
- www.telmee.nl
- www.vlindernet.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming
In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming
Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.
De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

+ Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
+ Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
+ Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:
+ oriëntatiefase (en vooroverleg);
+ verslechterings- en verstoringstoets;
+ passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.
Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:
+ er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
+ er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
+ er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:
+ of deze kans reëel is en
+ of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.
De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordening